

Wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Lubuskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2013/2014

(publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe)

Program konferencji

1. Powitanie uczestników konferencji.
2. Wyniki i wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami przez Lubuskiego Kuratora Oświaty:
 - a) monitorowanie,
 - b) ewaluacje zewnętrzne całościowe i problemowe,
 - c) kontrole planowe,
 - d) kontrole doraźne, w tym skargi,
 - e) wspomaganie.
4. Przerwa
5. Analizowanie i ocenianie efektów działalności dydaktycznej szkół „Strategia Lubuskiego Kuratora Oświaty w zakresie poprawy efektów działalności dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjów województwa lubuskiego”.
6. Ocena stanu przygotowania szkół podstawowych do przyjęcia 6-latków.
7. Dyskusja nad wynikami i wnioskami z nadzoru pedagogicznego.
8. Komunikaty, podsumowanie i zakończenie konferencji.

Liczba nadzorowanych szkół i placówek

Lubuski Kurator Oświaty

1297
szkół i placówek

742
samodzielnych

555
w zespołach

865
dyrektorów

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku realizacji przez Kuratorów Oświaty podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa ustalonych przez MEN

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Minister Edukacji Narodowej nadzoruje i koordynuje wykonywanie nadzoru pedagogicznego na terenie kraju. W celu realizacji tych zadań ustala na każdy rok szkolny podstawowe kierunki realizacji przez Kuratorów Oświaty polityki oświatowej państwa, w szczególności zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego. Na rok szkolny 2013/2014 Minister Edukacji Narodowej ustalił następujące kierunki polityki oświatowej państwa (pismo DJE-WNP-BS-5081-8/2013 z dnia 3 lipca 2013 r.):

- 1. Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.**
- 2. Podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych.**
- 3. Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.**
- 4. Kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych.**

Monitorowanie pracy szkół i placówek

Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. 95 720 84 12, fax. 95 722 37 26
www: <http://www.ko-gorzow.edu.pl>, e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl

**W roku szkolnym 2013/2014 z polecenia Ministra Edukacji Narodowej
monitorowany był:**

1. Proces wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego.
2. Proces wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach.
3. Monitorowanie działań szkół na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.
4. Stan przygotowania publicznych szkół podstawowych na przyjęcie dzieci 6-letnich.

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku realizacji przez Kuratorów Oświaty podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa ustalonych przez MEN

Monitorowanie procesu wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Celem monitorowania było pozyskanie informacji o stosowanych przez przedszkola i szkoły rozwiązaniach organizacyjnych i metodycznych związanych z wdrażaniem podstawy programowej oraz uwzględnianiu zalecanych warunków i sposobów jej realizacji, sprzyjających osiągnięciu zamierzonych efektów edukacyjnych.

Monitorowaniem objętych zostało: 15% przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, punktów przedszkolnych, zespołów wychowania przedszkolnego, szkół podstawowych, gimnazjów i liceów ogólnokształcących. Łącznie w województwie lubuskim monitorowaniem objętych zostało **181** szkół i placówek.

Termin monitorowania: **od 9 do 13 czerwca 2014 r.**

Koordynujący i zbierający informacje: **Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie (ORE).**

Monitorowanie procesu wdrażania podstaw programowych w zawodach.

Celem monitorowania było zbadanie stanu wdrożenia PPKZ w rok po wprowadzeniu zmian w kształceniu zawodowym i opracowanie oferty doskonalenia kadry zarządzającej oraz nauczycieli szkół zawodowych na podstawie jego wyników.

Monitorowanie miało charakter powszechny i brały w nim udział technika, zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły policealne poprzez formularz zgłoszeniowy do udziału w powszechnym monitorowaniu.

Termin monitorowania: od 20 września do 5 października 2013 r.

Koordynujący i zbierający informacje: Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Warszawie (KOWEziU).

Monitorowanie działań szkół na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.

Celem monitorowania była identyfikacja potrzeb i zasobów szkół w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa uczniów w roku szkolnym 2013/2014.

Monitorowaniem objętych zostało:

- 10% szkół podstawowych,
- 10% gimnazjów,
- 10% szkół ponadgimnazjalnych.

Łącznie w województwie lubuskim monitorowaniem objętych zostało **77** szkół.

Termin monitorowania: **od 31 marca do 4 kwietnia 2014 r.**

Koordynujący i zbierający informacje: **Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie (ORE).**

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone
w wyniku realizacji przez Kuratorów Oświaty podstawowych kierunków
polityki oświatowej państwa ustalonych przez MEN*

**Monitorowanie stanu przygotowania publicznych szkół podstawowych na przyjęcie
dzieci 6-letnich.**

Celem monitorowania była ocena stopnia przygotowania publicznych szkół podstawowych na przyjęcie dzieci 6-letnich.

Monitorowaniem objęte zostały wszystkie szkoły podstawowe tj. **287** szkół.

Termin monitorowania: **od 15 marca do 30 kwietnia 2014 r.**

Koordynujący i zbierający informacje: **Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN).**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku realizacji przez Kuratorów Oświaty podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa ustalonych przez MEN

Uwagi dotyczące przebiegu monitorowania:

- Wszelkie informacje dotyczące monitorowania zamieszczane były na stronie internetowej Kuratorium Oświaty (terminy, typy szkół i placówek, arkusze monitorowania, instrukcja wypełniania ankiet).
- Monitorowanie przeprowadzane było poprzez **platformę internetową SEO www.seo2.npseo.pl**, stąd **konieczna jest** ciągła aktualizacja w bazie SIO telefonów, adresów mailowych, typów szkół i placówek w strukturach zespołów szkół i placówek.
- Wnioski wynikające z monitorowania kierunków polityki oświatowej państwa opracowywane są i upubliczniane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie.

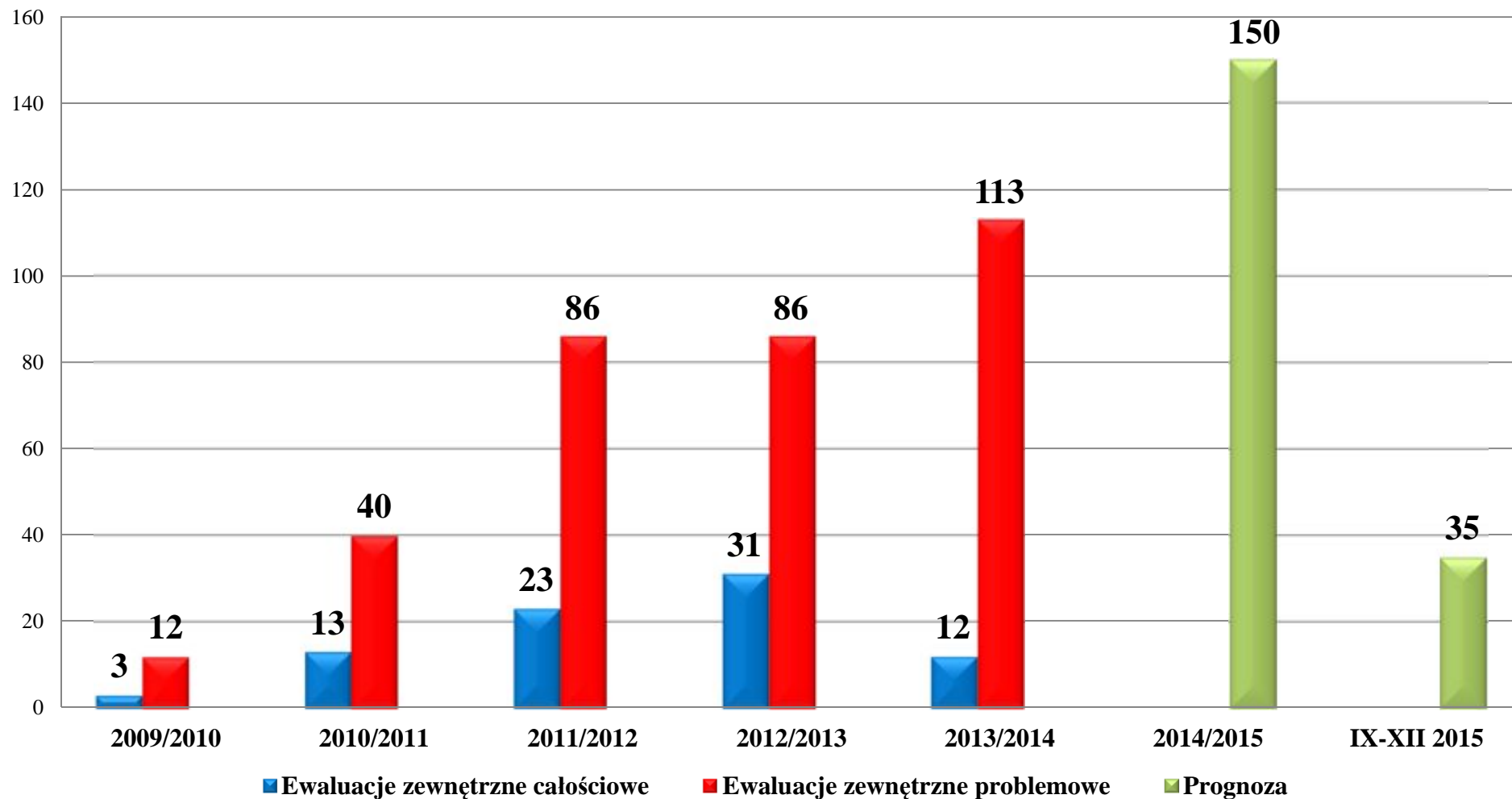

Ewaluacje zewnątrzne całościowe i problemowe

Liczba przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w latach 2009-2014 i prognozowanych do 2015r.

Wymagania państwa wobec szkół podstawowych:

1. Szkoła realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi.

12 WYMAGAŃ

Liczba ewaluacji przeprowadzonych w roku szkolnym 2013/2014

Lp.	Typ szkoły lub placówki	Liczba ewaluacji		
		całościowe	problemowe	łącznie
1.	Przedszkola	9	16	25
2.	Szkoły podstawowe	3	28	31
3.	Gimnazja	-	13	13
4.	Licea ogólnokształcące	-	9	9
5.	Technika	-	16	16
6.	Zasadnicze szkoły zawodowe	-	15	15
7.	SOSW	-	1	1
8.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	-	9	9
9.	Placówki doskonalenia nauczycieli	-	2	2
10.	Młodzieżowe Domy Kultury	-	1	1
11.	Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	-	1	1
12.	Bursy szkolne	-	1	1
13.	Ośrodek (art. 2 pkt 5 ustawy)	-	1	1
Razem		12	113	125

Ewaluacje zewnętrzne w przedszkolach

Poziomy spełniania wymagań:

Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Ewaluacje zewnętrzne w szkołach podstawowych

Wymaganie	Liczba ewaluacji	Poziomy spełniania wymagań				
		A	B	C	D	E
Wymaganie 1	3		2	1		
Wymaganie 2	18		5	12	1	
Wymaganie 3	18		9	7	2	
Wymaganie 4	3		2		1	
Wymaganie 5	18		11	4		3
Wymaganie 6	3		3			
Wymaganie 7	3		2			1
Wymaganie 8	3			3		
Wymaganie 9	3		1	1	1	
Wymaganie 10	3		3			
Wymaganie 11	11		9	2		
Wymaganie 12	11	1	7	2		1

Wnioski

wynikające z przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w szkołach podstawowych

1. Szkoły rozpoznają możliwości i potrzeby edukacyjne uczniów oraz diagnozują i monitorują ich osiągnięcia, co umożliwia nauczycielom podejmowanie trafnych i skutecznych działań wspierających rozwój uczniów, zwłaszcza tych, którzy mają trudności w nauce.
2. Atmosfera panująca podczas lekcji i poza nimi jest przyjazna, a uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa, ponieważ nauczyciele, uczniowie i pracownicy niepedagogiczni darzą się wzajemnym szacunkiem i zaufaniem.
3. Szkoły podejmują liczne i różnorodne działania we współpracy z lokalnymi partnerami, co pozytywnie wpływa na rozwój uczniów oraz przyczynia się do wzajemnej integracji i promocji szkoły w środowisku.
4. Dyrektorzy skutecznie inspirują nauczycieli do aplikowania o środki z funduszy unijnych, dzięki czemu wzbogacają ofertę edukacyjną szkoły, jej wyposażenie dydaktyczne, co sprzyja rozwojowi i wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów.

wynikające z przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w szkołach podstawowych

5. Nauczyciele rzadko wykorzystują literaturę fachową, w tym wyniki ogólnopolskich i światowych badań edukacyjnych do doskonalenia swojej pracy, nie są otwarci na wykorzystywanie „dobrych praktyk” oraz stosowanie nowoczesnych metod nauczania, dlatego prowadzone przez nich lekcje są w dużym stopniu schematyczne, mało interesujące i nie rozwijają u uczniów umiejętności uczenia się.
6. Monitorowanie realizacji podstawy programowej, prowadzone przez nauczycieli i dyrektora, często sprowadza się do odnotowywania liczby zrealizowanych godzin, przeznaczonych na poszczególne zajęcia edukacyjne, bez odnoszenia się do zalecanych sposobów i warunków ich realizacji, co nie sprzyja zapewnieniu uczniom możliwości nabycia wszystkich wymaganych wiadomości, a zwłaszcza umiejętności.
7. Szkoły nie wypracowały systemów, które umożliwiałyby rzeczywisty i merytoryczny wpływ rodziców na swoje funkcjonowanie, a współpraca z rodzicami jest zazwyczaj ograniczana do sfery organizacyjno-impresowej i pomocy materialnej.

8. Stosowane formy badania losów absolwentów nie mają charakteru systemowego, a pozyskane informacje wykorzystywane są okazjonalnie, co powoduje, że ich wpływ na doskonalenie procesów edukacyjnych jest niewielki.
9. Nauczyciele wspólnie planują i organizują procesy edukacyjne przede wszystkim na poziomie całej szkoły, lecz bardzo rzadko ma to miejsce w odniesieniu do konkretnych zespołów klasowych, a ich współpraca realizowana jest głównie w formie ogólnoszkolnych zespołów przedmiotowych, zadaniowych oraz nieformalnych kontaktów indywidualnych.
10. Dyrektorzy i nauczyciele analizują wyniki sprawdzianu często powierzchownie, w niewielkim stopniu prowadzą pogłębioną analizę jakościową, co przyczynia się do formułowania nieadekwatnych wniosków i realizacji działań, które nie wpływają na poprawę efektów kształcenia.

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

- 1. Wskazana jest realizacja doskonalenia zawodowego dyrektorów i nauczycieli (np. w ramach grantów edukacyjnych) w zakresie:**
 - a) analizy jakościowej wyników egzaminów zewnętrznych jako podstawy planowania procesów edukacyjnych w szkole;
 - b) analizy skuteczności działań wychowawczych jako podstawy planowania pracy wychowawczej i profilaktycznej;
 - c) metod i form pracy na lekcji sprzyjających wzajemnemu uczeniu się uczniów od siebie;
 - d) organizowaniu procesów edukacyjnych przez nauczycieli uczących w jednym oddziale;
 - e) budowaniu strategii współpracy z rodzicami;
 - f) włączaniu rodziców uczniów w proces podejmowania decyzji dotyczących istotnych spraw dla funkcjonowania szkoły z uwzględnieniem modyfikacji działań edukacyjnych i wychowawczych;
 - g) upowszechniania dobrych praktyk;
 - h) profilaktyki i przeciwdziałania przejawom agresji wśród młodzieży.

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

- 2. Wymagania, które należałoby objąć ewaluacją zewnętrzną:**
 - a) *„Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się”;*
 - b) *„Szkoła organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników (...)”;*
 - c) *„Rodzice są partnerami szkoły”.*
- 3. Należy podjąć działania na rzecz upowszechniania dobrych praktyk w zakresie realizowanych nowatorskich rozwiązań.**
- 4. W procesie lekcyjnym w większym stopniu należy upowszechniać metody pracy pozwalające na uczenie się od siebie nawzajem, wyzwajające kreatywność, w pełni wykorzystujące potencjał uczniów oraz umożliwiające uczniom wpływanie na przebieg zajęć.**
- 5. Należy podejmować skuteczne działania zmierzające do większej decyzyjności rodziców w życiu szkoły.**
- 6. Mimo dużego poczucia bezpieczeństwa należy podejmować skuteczne działania zmierzające do eliminowania agresji słownej wśród młodzieży.**

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

- 7. Należy włączać rodziców w proces podejmowania decyzji dotyczących istotnych spraw dla funkcjonowania liceum z uwzględnieniem modyfikacji działań edukacyjnych i wychowawczych (dyrektorzy i nauczyciele).**
- 8. Prowadzić skuteczne działania w pracy dydaktyczno-wychowawczej z uczniami o różnym potencjale i potrzebach edukacyjnych.**
- 9. Należy kontynuować działania szkół mających na celu podnoszenie efektywności procesu kształcenia i wychowania z włączeniem uczniów i rodziców.**
- 10. W doskonaleniu zawodowym nauczycieli uwzględnić tematykę dotyczącą: indywidualizacji pracy z uczniem, sposobów motywowania uczniów do uczenia się, w tym stosowania podczas zajęć metod pracy sprzyjających uczeniu się, zespołowej pracy nauczycieli w zakresie planowania, realizowania i analizowania procesów edukacyjnych.**

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

- 11. Dokonać analizy stanu i potrzeb w zakresie środków i pomocy dydaktycznych, niezbędnych do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego dla poszczególnych przedmiotów nauczanych w gimnazjum i na tej podstawie zaplanować i sukcesywnie realizować wzbogacanie wyposażenia gabinetów przedmiotowych.**
- 12. Wprowadzić dokonywanie systemowej analizy i oceny organizacji i realizacji w szkole procesów edukacyjnych na podstawie uzyskiwanych efektów kształcenia i wychowania, w tym wyników egzaminów zewnętrznych oraz postępów uczniów czynionych na miarę ich możliwości.**
- 13. Mając na uwadze osiągnięcia szkolne uczniów, wypracować wspólnie z rodzicami model współpracy (cele, zakres, formy) oraz sukcesywnie dążyć do angażowania rodziców w życie szkoły.**
- 14. Doskonalić umiejętność planowania i przeprowadzania ewaluacji wewnętrznej, analizowania wyników, formułowania wniosków i wykorzystywania ich w kolejnym roku szkolnym do poprawy pracy szkoły w badanych obszarach.**

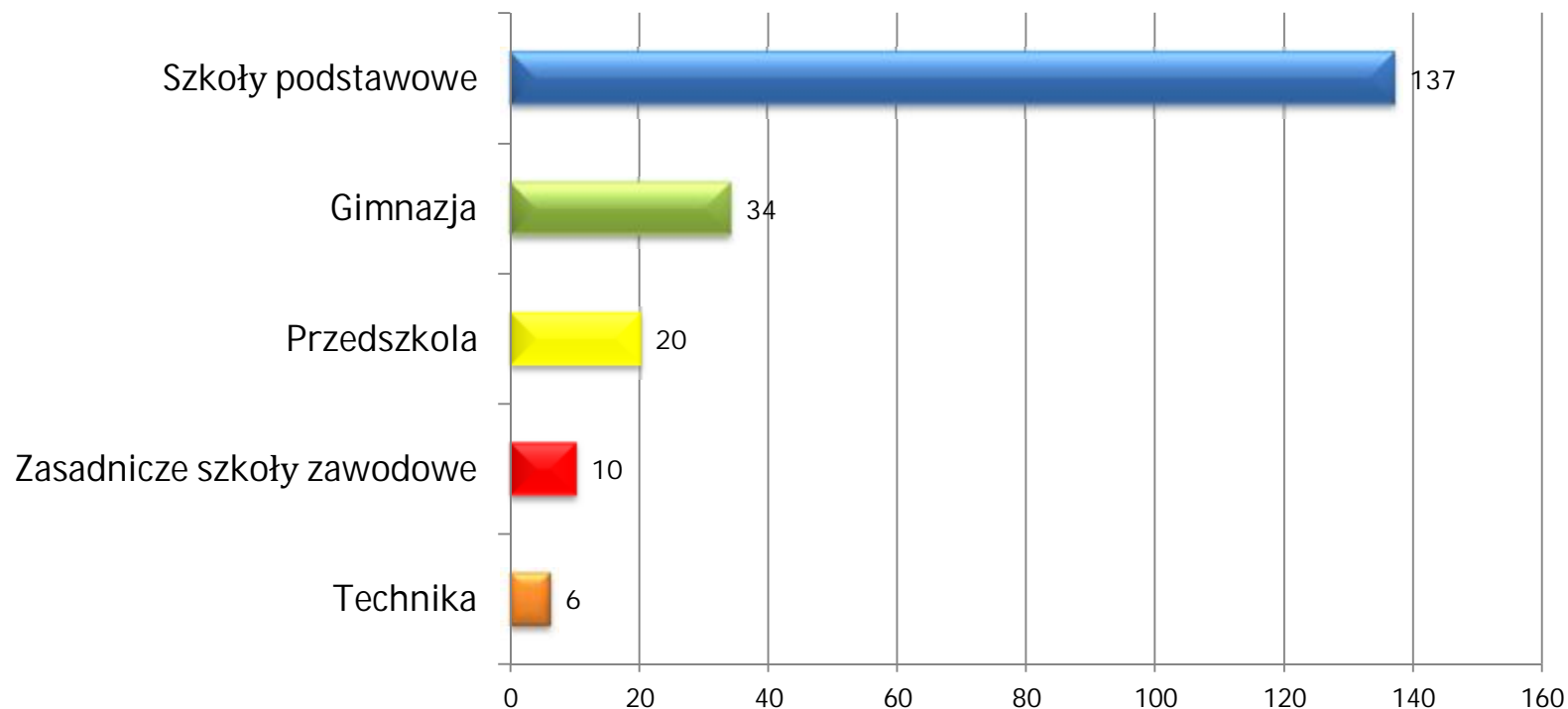
Kontrole planowe

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych

Typy szkół i placówek oraz liczba przeprowadzonych w nich kontroli planowych

Łączna liczba kontroli - 207

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych

Realizacja kontroli planowych w roku szkolnym 2013/2014:

Temat kontroli	Plan	Wykonanie
Temat 1: Zgodność z przepisami prawa organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w publicznych szkołach podstawowych ogólnodostępnych, ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi oraz integracyjnych.	28	28
Temat 2: Zgodność szkolnego planu nauczania technikum z ramowym planem nauczania dla ww. szkoły.	6	6
Temat 3: Zgodność kształcenia w szkołach zawodowych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego.	10	10
Temat 4: Realizacja przez publiczne placówki kształcenia nauczycieli zadania polegającego na organizowaniu i prowadzeniu doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wynikającym z kierunków realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa ustalanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty.	3	-
Temat 5: Zgodność z przepisami prawa organizacji świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej.	31	31
Temat 6: Zgodność realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania publicznej szkoły podstawowej.	31	31
Temat 7: Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w czasie pobytu w szkole.	16	16
Temat 8: Wybór podręczników przez nauczycieli i działania organizacyjne dyrektora szkoły umożliwiające obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły.	48	48
Temat 9: Zgodność realizacji wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznym gimnazjum.	17	17
Temat 10: Prawidłowość organizacji zajęć dodatkowych w oddziałach przedszkolnych w publicznym przedszkolu.	20	20
Razem:	210	207

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych

Realizacja kontroli planowych w roku szkolnym 2013/2014:

Typy szkół i placówek	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba wydanych zaleceń	Liczba zgłoszonych uwag/wniosków
Przedszkola	20	19	-
Szkoły podstawowe	137	79	-
Gimnazja	34	5	1
Licea ogólnokształcące	-	-	-
Technika	6	5	-
Zasadnicze szkoły zawodowe	10	-	-
Razem:	207	108	1

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Temat 1: Zgodność z przepisami prawa organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w publicznych szkołach podstawowych ogólnodostępnych, ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi oraz integracyjnych.

Celem kontroli była ocena zgodności z przepisami prawa organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w publicznych szkołach podstawowych ogólnodostępnych, ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi oraz integracyjnych.

Liczba skontrolowanych szkół i placówek: **28**

Liczba zgłoszonych uwag i wniosków: **0**

Liczba wydanych zaleceń: **23**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

1. W 13 (46,4%) skontrolowanych publicznych ogólnodostępnych szkołach podstawowych, w tym w 3 ogólnodostępnych szkołach podstawowych z oddziałami integracyjnymi, kształcenie uczniów niepełnosprawnych odbywa się niezgodnie z przepisami prawa. Często dyrektorzy nie potrafili podać przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości.
2. Podczas kontroli stwierdzono brak dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. W szkołach nie dokonuje się wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz nie określa się zakresu współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami uczniów. Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości mogą stanowić zagrożenie dla efektywności pracy z uczniem niepełnosprawnym.

Bardzo często dyrektorzy jako zajęcia rewalidacyjne wymieniali zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, takie jak: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia o charakterze terapeutycznym.

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Temat 5: Zgodność z przepisami prawa organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej.

Celem kontroli była ocena zgodności przestrzegania przez publiczne szkoły podstawowe przepisów art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty oraz zgodności organizacji pracy świetlicy szkolnej z przepisami prawa.

Liczba skontrolowanych szkół i placówek: **31**

Liczba zgłoszonych uwag i wniosków: **0**

Liczba wydanych zaleceń: **13**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

1. W zdecydowanej większości publicznych szkół podstawowych przestrzega się przepisy art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz przepisy w zakresie organizacji pracy świetlicy szkolnej.
2. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły:
 - a) prowadzenia dzienników zajęć w świetlicy, zgodnie z § 8a ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji* (Dz. U. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.),
 - b) organizacji zajęć w świetlicy w taki sposób, aby liczba uczniów przypadających na jednego wychowawcę podczas zajęć w świetlicy nie przekraczała 25, zgodnie z § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. *w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół* (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.),
 - c) zapewnienia uczniom możliwości korzystania ze świetlicy, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Temat 7: Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie pobytu w szkole.

Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania przepisów prawa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie pobytu w szkole.

Liczba skontrolowanych szkół i placówek: **16**

Liczba zgłoszonych uwag i wniosków: **0**

Liczba wydanych zaleceń: **22**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

1. W większości publicznych szkół podstawowych **nie przestrzega** się przepisów prawa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie pobytu w szkole.
2. W 75% skontrolowanych szkół niezgodnie z przepisami prawa prowadzone jest postępowanie powypadkowe. Kontrole wykazały brak znajomości prawa przez dyrektorów w tym obszarze.
3. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do przestrzegania:
 - a) § 41 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), tj. w przypadku zaistnienia wypadku, każdorazowo, niezwłocznie zawiadamiać o każdym wypadku osoby i organy wymienione we wskazanym przepisie,
 - b) § 43 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), tj. w przypadku zaistnienia wypadku, każdorazowo, powołać zespół i przeprowadzić postępowanie powypadkowe oraz sporządzić dokumentację powypadkową,
 - c) § 45 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), tj. w przypadku zaistnienia wypadku, każdorazowo, zaznajomić rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego.

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

Temat 8: Wybór podręczników przez nauczycieli i działania organizacyjne dyrektora szkoły umożliwiające obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły.

Celem kontroli była ocena zgodności z przepisami prawa wyboru podręczników przez nauczycieli i działań organizacyjnych dyrektora szkoły umożliwiających obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły.

Liczba skontrolowanych szkół: **48**, w tym **31** szkół podstawowych

Liczba zgłoszonych uwag i wniosków: **0**

Liczba wydanych zaleceń: **11**, w tym **9** dyrektorom szkół podstawowych

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

1. W zdecydowanej większości w publicznych szkołach podstawowych przestrzega się przepisy prawa w zakresie wyboru podręczników przez nauczycieli oraz w zakresie działań organizacyjnych dyrektorów tych szkół umożliwiających obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły.
2. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:
 - a) zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły, zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.),
 - b) dokonania korekty zestawu podręczników z uwzględnieniem wykazu podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego, przeznaczonych do kształcenia ogólnego, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone
w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych
w szkołach podstawowych*

Temat 9: Zgodność realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznej szkole podstawowej.

Celem kontroli była ocena zgodności realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych w szkołach podstawowych (klasy I–II i IV–V) z ramowym planem nauczania.

Liczba skontrolowanych szkół: **31**

Liczba zgłoszonych uwag i wniosków: **0**

Liczba wydanych zaleceń: **12**

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych w szkołach podstawowych

1. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w publicznych szkołach podstawowych nie w pełni realizowane są zgodnie z ramowym planem nauczania dla szkoły podstawowej.
2. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do przestrzegania:
 - a) przepisu określonego w § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w *sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* (Dz. U. z 2012 r. Poz. 204), tj. takiego zorganizowania grupy na obowiązkowych zajęciach komputerowych, aby liczba uczniów w grupie nie przekraczała liczby stanowisk komputerowych,
 - b) przepisu określonego w ust. 3 pkt 1 lit. a i b załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w *sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* (Dz. U. z 2012 r. Poz. 204), tj. ustalenia tygodniowego wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla uczniów klas I i II na I etapie edukacyjnym, aby był zgodny z ww. przepisem prawa.

Kontrole doraźne

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów*

Kontrole doraźne są przeprowadzane przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia w szkole lub placówce działań nieujętych w Planie Nadzoru Pedagogicznego Lubuskiego Kuratora Oświaty.

W roku szkolnym 2013/2014 przeprowadzono **474** kontrole doraźne.

***Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów***

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli:	Liczba kontroli w szkołach podstawowych
▪ zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	292
▪ realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	292
▪ przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	14
▪ przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	3
▪ przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	24
▪ zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki	320
▪ przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	-
▪ inne	314

***Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli
wynikających z odrębnych przepisów***

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
▪ zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	20
▪ realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	481
▪ przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	23
▪ przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	15
▪ przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	31
▪ zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki	224
▪ przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	29
▪ inne	332
RAZEM	1155

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych
kontroli wynikających z odrębnych przepisów*

1. Duża liczba skarg i zażaleń składanych przez rodziców i uczniów do LKO wynika z trzech powodów:
- dyrektorzy szkół i nauczyciele nie uważają rodziców za partnerów szkoły - gdy rodzice szukają rozwiązania problemów wychowawczych lub edukacyjnych własnych dzieci traktowani są jako osoby roszczeniowe;
 - dyrektorzy szkół i nauczyciele posiadają niskie umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, mediacji i negocjacji;
 - dyrektorzy szkół nie określają trybu składania i sposobu rozpatrywania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia.

*Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych
kontroli wynikających z odrębnych przepisów*

2. Zapisy w statutach szkoły są niezgodne z aktualnymi przepisami prawa.
3. Dyrektor organizuje szkolną naukę religii, nie pozyskując od rodziców pisemnego oświadczenia o uczestniczeniu dziecka w nauce religii.
2. Szkoła nie zapewnia uczniom bezpieczeństwa w czasie prowadzonych zajęć, w tym niewłaściwie organizuje opiekę świetlicową.
3. Organy prowadzące ponoszą niewielkie nakłady finansowe na wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji podstawy programowej i programów wychowawczych oraz zaplecza socjalnego.

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli wynikających z odrębnych przepisów

STANDARD

1. Dyrektor i nauczyciele są przekonani o celowości, użyteczności, jawności i konieczności przestrzegania WSO.
2. Dostosowują zapisy WSO do aktualnego stanu prawnego.
3. Dyrektor i nauczyciele dokonują ewaluacji systemu oceniania w celu adekwatności zapisów do bieżącej sytuacji szkolnej uczniów.
4. Nauczyciele dostosowują wymagania edukacyjne odpowiednio do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.
5. Oceny są dla uczniów i rodziców źródłem informacji o postępach lub trudnościach w nauce.
6. Nauczyciele respektują zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach PPP.
7. Dyrektor sprawuje nadzór nad respektowaniem zapisów WSO przez wszystkich nauczycieli.

ocenie

WYNIKI KONTROLI

1. Nieinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w tym zakresie.
2. Traktowanie oceniania głównie jako środka dyscyplinującego.
3. Oceny nie są dla rodziców źródłem informacji o postępach lub trudnościach w nauce ich dzieci.
4. Nieprzestrzeganie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
5. Traktowanie oddzielnie dwóch półroczy, analogicznie do klasyfikacji semestralnej w szkołach dla dorosłych.
6. Brak jawności oceniania.
7. Nieudostępnianie do wglądu rodzicom i uczniom sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac kontrolnych.
8. Niedostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
9. Nierespektowanie zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ustalone w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych i innych kontroli wynikających z odrębnych przepisów

STANDARD

pomoc psych-ped.

WYNIKI KONTROLI

1. Dyrektor i nauczyciele są przekonani o konieczności i celowości udzielania uczniom i ich rodzicom pomocy p-p.
2. Pomoc p-p udzielana uczniowi polega na rozpoznawaniu i zaspakajaniu jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.
3. Pomoc p-p udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu ich w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych.
4. Dyrektor szkoły organizuje pomoc p-p zgodnie z aktualnym stanem prawnym.
5. Pomocy p-p udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści: psychologzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni.
6. Dyrektor i nauczyciele dokonują ewaluacji skuteczności udzielanej pomocy p-p.
7. Nauczyciele dostosowują wymagania edukacyjne odpowiednio do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.
8. Nauczyciele respektują zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach PPP.
9. Dyrektor sprawuje nadzór nad udzielaniem uczniom i ich rodzicom pomocy p-p przez wszystkich nauczycieli i specjalistów.

1. Nieprzeprowadzenie działań diagnostycznych i badań uczniów, w tym diagnozowania ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania ich mocnych stron.
2. Brak diagnoz sytuacji wychowawczych w celu adekwatnego rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju i obejmowania pomocą p-p uczniów i ich rodziców.
3. Działania pedagoga mają głównie charakter dyscyplinujący ucznia, często również rodziców.
4. Dziennik pedagoga nie potwierdza udzielania przez niego pomocy p-p, przede wszystkim stanowi rejestr czynności wykonywanych w danym dniu (zastępstwa, analiza dokumentów, rozmowy dyscyplinujące).
5. Niedostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
6. Nierespektowanie zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach PPP.

Wspomaganie szkół i placówek

Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. 95 720 84 12, fax. 95 722 37 26
www: <http://www.ko-gorzow.edu.pl>, e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny wspomaga szkoły i placówki w szczególności poprzez:

1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej organu analiz, wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli:
 - opracowywanie analiz okresowych i całościowych w kontekście tematyki kontroli planowych i doraźnych oraz zakresu ewaluacji.
2. Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki:
 - konferencje regionalne dotyczące ewaluacji organizowane przy współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji,
 - informacje o wynikach ewaluacji na stronie internetowej SEO,
 - dystrybucja do szkół i placówek publikacji książkowych na temat ewaluacji.

Wniosek:

Podejmować w dalszym ciągu działania mające na celu przybliżanie dyrektorom znaczenia ewaluacji w doskonaleniu pracy szkoły lub placówki, ze szczególnym uwzględnieniem rozumienia stawianych przez państwo wymagań wobec szkół i placówek.

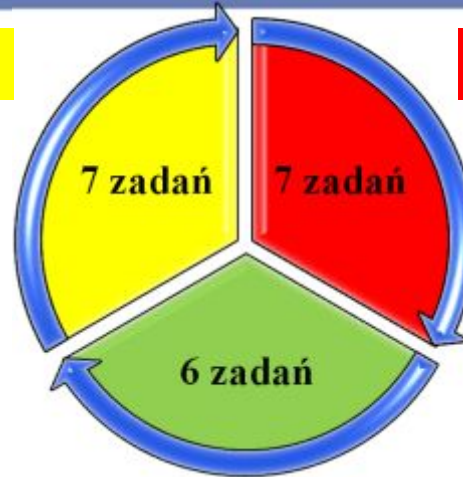
Zadania w zakresie wspomagania wynikające z przepisów prawa

Placówki doskonalenia nauczycieli

Planują i prowadzą działania mające na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki w zakresie:

1. wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty,
2. wymagań stawianych wobec szkół i placówek, których wypełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej,
3. realizacji podstaw programowych,
4. diagnozowania potrzeb uczniów i indywidualizacji procesu nauczania i wychowania,
5. przygotowania do analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego, wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych, oraz korzystania z nich w celu doskonalenia pracy nauczycieli,
6. potrzeb zdiagnozowanych na podstawie analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych,
7. organizowania i prowadzenia doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek w zakresie zarządzania oświatą.

Biblioteki pedagogiczne

Wspomaganie jest organizowane i prowadzone z uwzględnieniem:

1. kierunków polityki oświatowej państwa oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty,
2. wymagań stawianych szkołom i placówkom, których spełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej,
3. realizacji podstaw programowych,
4. wyników i wniosków nadzoru pedagogicznego,
5. wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych,
6. innych potrzeb wskazanych przez szkoły i placówki.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Planują i prowadzą działania mające na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki w zakresie:

1. wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty,
2. wymagań stawianych wobec przedszkoli, szkół i placówek, których wypełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej,
3. realizacji podstaw programowych,
4. rozpoznawania potrzeb dzieci i młodzieży oraz indywidualizacji procesu nauczania i wychowania,
5. analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz wyników sprawdzianu, egzaminów zewnętrznych,
6. potrzeb zdiagnozowanych na podstawie analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz wyników sprawdzianu, egzaminów zewnętrznych,
7. innych potrzeb wskazanych przez przedszkola, szkoły lub placówki.

Strategia Lubuskiego Kuratora Oświaty w zakresie poprawy efektów działalności dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjów województwa lubuskiego

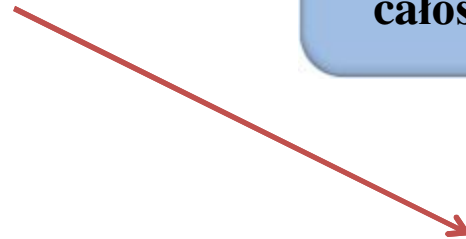
Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (art. 33 ust. 1)

Nadzór pedagogiczny polega na:

1. ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli
2. analizowaniu i ocenianiu efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek
3. udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
4. inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych

1. Wybór szkół

*ewaluacja
zewnętrzna
całościowa

5. Kontrola doraźna
sprawdzająca
realizację wydanych
zaleceń

2. Kontrola
doraźna

4. Spotkania LKO z:
- dyrektorami szkół oraz przedstawicielami
organów prowadzących
- dyrektorami ośrodków doskonalenia
nauczycieli i poradni psychologiczno-
pedagogicznych

3. Opracowanie
wniosków
pokontrolnych

Komunikaty, podsumowanie, zakończenie konferencji

1. Dostarczenie pierwszej i drugiej części podręcznika i zarządzanie rezerwą przez Kuratora Oświaty:
 - pierwsza część podręcznika musi zostać dostarczona do wszystkich szkół podstawowych najpóźniej **do 22 sierpnia 2014r. (piątek)**,
 - dostarczenie drugiej części podręcznika – w terminie określonym przez MEN.
 - dostarczenie podręczników do szkół podstawowych w województwie lubuskim – w okresie **od 11-22 sierpnia 2014r. w godz. 8.00-15.00.**
 - poświadczenie odbioru podręczników przez dyrektora szkoły lub upoważnioną przez niego osobę.
2. Rezerwą podręczników zarządza Lubuski Kurator Oświaty.

DZIĘKUJĘ

Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. 95 720 84 12, fax. 95 722 37 26
www: <http://www.ko-gorzow.edu.pl>, e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl